

ÜLDKOHTU MÄÄRUS (neljas koda)

21. oktoober 2011 *

Kohtuasjas T-335/09,

Groupement Adriano, Jaime Ribeiro, Conduril – Construção, ACE, asukoht Porto (Portugal), esindajad: advokaadid A. Pinto Cardoso ja L. Fuzeta da Ponte,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: A.-M. Rouchaud-Joët ja S. Delaude, keda abistas advokaat R. Faria da Cunha,

kostja,

mille ese on nõue tühistada esiteks komisjon poolt 12. juunil 2009 saadetud võlateade nr 3230905272 ning teiseks 3. augusti 2009. aasta kiri, milles komisjon tegi korralduse võlateates esitatud summa tagasinõudmiseks koos sellega kaasnevate viivitusintressidega,

* Kohtumenetluse keel: portugali.

ÜLDKOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees I. Pelikánová, kohtunikud K. Jürimäe (ettekandja) ja M. van der Woude,

kohtusekretär: E. Coulon,

on andnud järgmise

määruse

Vaidluse taust

- 1 Euroopa Ühendus, keda esindas Euroopa Ühenduste Komisjon, ja Maroko Kuningriik sõlmisid 22. septembril 2000. aastal programmi MEDA I raames sihtotstarbelise rahastamise kokkuleppe (edaspidi „sihtotstarbelise rahastamise kokkulepe”). See programm põhineb nõukogu 23. juuli 1996. aasta määrusel (EÜ) nr 1488/96 Euroopa–Vahemere partnerluse raames toimuva majandus- ja sotsiaalstruktuuride reformiga kaasnevate finants- ja tehniliste meetmete (MEDA) kohta (EÜT L 189, lk 1; ELT eriväljaanne 11/24, lk 268). Sihtotstarbelise rahastamise kokkuleppe eesmärk on rahastada komisjoni poolt Marokos El Jebha ja Ajdiri vahelise vahemereäärse ümbersõidu – maantee infrastruktuur – rajamist. Sihtotstarbelise rahastamise kokkulepe näeb ette selle teelõigu ehitusprojekti rakendus- ja rahastamiseeskirjad.

- 2 Maroko Kuningriik ja hageja – Groupement Adriano, Jaime Ribeiro, Conduril – Construção, ACE – sõlmisid 21. mail 2004 projekti raames, mis puudutas ühenduse poolt rahastatava vahemereäärse ümbersõidu ühte lõiku, lepingu AH 04/2004 (edaspidi „leping”). Leping puudutas eelkõige Beni Boufra (Maroko) ja Ajdir’i vahelise teelõigu rajamist.

- 3 Vastavalt lepingu eritingimuste artikli 2 lõikele 1 kohaldatakse lepingu suhtes Maroko õigust.

- 4 Maroko Kuningriik tuvastas 31. juuli 2006. aasta kirjaga olulised viivitused lepingu alusel teostatavate tööde osas ning käskis sellest tulenevalt hagejal olukord lahendada.

- 5 Maroko Kuningriik teavitas 16. novembri 2006. aasta elektronkirjaga hagejat, et ta pikendas tööde teostamiseks hagejale antud tähtaega.

- 6 Maroko Kuningriik teavitas 12. augusti 2008. aasta kirjaga hagejat, et ta ütleb vastavalt lepingu 2. jaotise „Üldtingimused” (edaspidi „lepingu üldtingimused”) artiklile 61 ja lepingu 3. jaotise „Eritingimused” (edaspidi „lepingu eritingimused”) artiklile 61 alates 1. augustist 2008 lepingu üles.

- 7 28. oktoobril 2008 koostas Maroko Kuningriik esialgse teostatud tööde ja kulude arvestuse nr 41 (edaspidi „esialgne arvestus nr 41”), millest nähtub eelkõige, et hagejal tuleb tasuda leppetrahvi töödega viivitamise eest summas 3 745 444,76 eurot vastavalt lepingu eritingimuste artiklile 34. Nimetatud dokument täpsustab, et kogu hageja poolt Maroko Kuningriigile maksmisele kuuluv summa on 3 948 424,99 eurot.

- 8 Märkides, et ta tegutseb Maroko Kuningriigi nimel, teatas komisjon 22. jaanuari 2009. aasta kirjaga hagejale, et ta kavatseb esialgse arvestuse nr 41 alusel ning vastavalt lepingu eritingimuste artiklile 34 ja lepingu üldtingimuste artiklile 43.5 nõuda sisse summa suuruses 3 948 424,99 eurot. Selles kirjas teavitas komisjon hagejat, et viimasel on 30 päeva oma märkuste esitamiseks, mille tegemata jätmise korral saadetakse hagejale võlateade, milles nõutakse temalt selle summa maksmist.
- 9 Hageja andis 23. märtsi 2009. aasta kirjaga komisjonile teada, et ta vaidlustab esialgse arvestuse nr 41 ning soovib lepinguosaliste vahel tekkinud erimeelsused lahendada kohtuvälise kokkuleppega.
- 10 Maroko Kuningriik teavitas 23. aprillil 2009 tellija korraldusega hagejat, et 3 825 324,11 euro suuruse summa sissenõudmine toimub teostatud tööde arvestuse ja pärast esialgset arvestust nr 40 kindlaks määratud kulude alusel.
- 11 Komisjon läkitas 12. juuni 2009. aasta elektronkirjaga hagejale võlateate nr 3230905272 (edaspidi „võlateade”), milles ta teatas 3 949 869,02 euro suurusest summast, mis hõlmab leppetrahvi suuruses 3 745 444,76 eurot ning „kasutamata ettemaksete jääki kuni esialgse arvestuseni nr 40 (kaasaarvatud)” suuruses 204 424,26 eurot.
- 12 Hageja palus 22. juunil 2009 komisjonile saadetud elektronkirjas võlateade tühistada.
- 13 Komisjon teavitas 1. juuli 2009. aasta kirjaga hagejat, et ta ei saa viimase 22. juuni 2009. aasta elektronkirjas esitatud taotlust rahuldada. Lisaks täpsustas komisjon selles kirjas, et tellija 23. aprilli 2009. aasta korralduses mainitud summa, st 3 825 324,11 eurot,

hõlmab „kasutamata ettemaksete jääki kuni esialgse arvestuseni nr 40 (kaasaarvatud)” summas 204424,26 eurot, ja leppetrahvi summas 3745444,76 eurot ning seda on vähendatud 124544,91 euro suuruse summa võrra, mis on heaks kiidetud esialgse arvestusega nr 40.

- 14 Komisjon saatis 3. augustil 2009 hagejale kirja (edaspidi „meeldetuletuskiri”), milles märkis, et võlateates märgitud makset ei ole teostatud ning palus hagejal see summa koos viivitusintressidega tasuda 15 päeva jooksul alates meeldetuletuskirja saamisest.

- 15 Maroko Kuningriik kinnitas 26. märtsil 2010 komisjoni Marokos asuvale delegatsioonile saadetud elektronkirjas, et ta on andnud komisjonile hageja poolt tasumisele kuuluvate summade tagasinõudmiseks volituse tegutseda enda nimel ja huvides.

Menetlus ja poolte nõuded

- 16 Hageja esitas Üldkohtu kantseelisse 24. augustil 2009 kohtuasja algatamiseks käesoleva hagiavalduse.

- 17 Komisjon esitas eraldi dokumendiga Üldkohtu kodukorra artikli 114 alusel vastuvõetamatuse vastuväite, mis saabus Üldkohtu kantseelisse 22. detsembril 2009.

18 Hageja esitas märkused vastuvõetamatuse vastuväite kohta 12. veebruaril 2010.

19 Hageja palub Üldkohtul:

- tühistada võlateade ja meeldetuletuskiri;
- mõista kohtukulud välja komisjonilt ka juhul, kui hagi jäetakse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

20 Komisjon palub Üldkohtul:

- jätta hagi ilmse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;
- mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitus

21 Kodukorra artikli 114 lõike 1 kohaselt võib Üldkohus poole taotlusel teha otsuse vastuvõetamatuse kohta ilma kohtuasja sisu arutamata. Vastavalt sama artikli lõikele 3 on taotluse edasine menetlus suuline, kui Üldkohus ei otsusta teisiti.

- 22 Käesoleva kohtuasja puhul leiab Üldkohus, et antud kohtuasjas on toimikus sisalduvad materjalid asja piisavalt selgitanud ning suulist menetlust ei ole vaja avada.
- 23 Komisjon viitab käesoleva hagi vastuvõetamatusesse esiteks põhjusel, et Üldkohtul puudub pädevus, kuna võlataede saadeti lepingulise suhte raames, ning teiseks, et võlataede ega meeldetuletuskiri ei ole vaidlustatavad aktid EÜ artikli 230 tähenduses.
- 24 Sellega seoses tuleb meenutada, et EÜ artikli 230 alusel kontrollivad ühenduste kohtud institutsioonide võetud selliste aktide õiguspärasust, mille eesmärk on tekitada siduvaid õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele, muutes selgelt nende õiguslikku seisundit (Euroopa Kohtu 11. novembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 60/81: IBM vs. komisjon, EKL 1981, lk 2639, punkt 9, ja Üldkohtu 15. jaanuari 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ja T-272/01: Philip Morris International vs. komisjon, EKL 2003, lk II-1, punkt 81).
- 25 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt puudutab see pädevus üksnes EÜ artiklis 249 ette nähtud õigusakte, mida institutsioonid peavad vastu võtma asutamislepingus ettenähtud tingimustel (vt Üldkohtu 10. mai 2004. aasta määrus liidetud kohtuasjades T-314/03 ja T-378/03: Musée Grévin vs. komisjon: EKL 2004, lk II-1421, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 26 Seevastu ei ole institutsioonide poolt vastu võetud aktid, mis on seotud üksnes lepinguga, millest nad on lahutamatud, oma olemuselt EÜ artiklis 249 käsitletud aktide hulgas, mille tühistamist võib ühenduse kohtult EÜ artikli 230 alusel nõuda (eespool punktis 25 viidatud kohtumäärus Musée Grévin vs. komisjon, punkt 64).

- 27 Käesoleval juhul nähtub toimikumaterjalidest, et võlateadet ja meeldetuletuskirja saates, mis käsitlevad hageja poolt Maroko Kuningriigile lepingu täitmata jätmise ja kasutamata ettemaksete jäägi tõttu tasumisele kuuluvate summade sissenõudmist, tegutses komisjon – nagu ta ise seda ka märkis – Maroko Kuningriigi nimel ja huvides lepingulise suhte raames.
- 28 Nimelt nähtub esiteks Maroko Kuningriigi poolt hagejale 31. juulil 2006 ja 12. augustil 2008 saadetud kirjadest, et viimane tuvastas lepingu täitmata jätmise alates 2006. aastast, mis tingis nimetatud lepingu ülesütlemise aastal 2008. Maroko Kuningriik teavitas 28. oktoobri 2008. aasta esialgse arvestusega nr 41 hagejat, et too peab lepingu eritingimuste artikli 34 ja üldtingimuste artikli 34 kohaselt maksma leppetrahve. Lepingüldtingimuste artikkel 34 sätestab, et lepingu täitmisega viivitamise korral tuleb Maroko Kuningriigile maksta kindlasummalist hüvitist ning lepingu eritingimuste artikkel 34 sätestab korra nimetatud kindlasummalise hüvitise arvutamiseks.
- 29 Järgmiseks tuleb märkida, et 22. jaanuari 2009. aasta kirjast, millega komisjon teavitas hagejat, et talle saadetakse võlateade, nähtub selgelt, et võlateate aluseks on lepingu eritingimuste artikkel 34 ja lepingu üldtingimuste artikkel 43.5. Lepingüldtingimuste artikkel 43.5 näeb ette edukaks tunnistanud pakkuja kohustuse maksta Maroko Kuningriigile tagasi võrreldes lõplikult maksmisele kuuluva summaga enammakstud summad. Veel tuleb rõhutada, et ühelt poolt teatas komisjon 22. jaanuari 2009. aasta kirjas, et ta tegutseb Maroko Kuningriigi huvides, ning teiselt poolt kinnitas Maroko Kuningriik 26. märtsil 2010 komisjoni Marokos asuvale delegatsioonile saadetud kirjas, et ta andis komisjonile volituse tegutseda hageja poolt temale võlgnetavate summade tagasinõudmisel tema nimel ja huvides.
- 30 Lõpuks nähtub komisjonilt 1. juulil 2009 hagejale saadetud kirjast, et võlateade saadeti lepingu üldtingimuste artikli 34.1 alusel. Selles samas elektronkirjas selgitas

komisjon, et võlateade saadeti pärast tellija 23. aprilli 2009. aasta korraldust, millega Maroko Kuningriik teavitas hagejat, et tagasinõudmine toimub 3 825 324,11 euro suuruse summa osas, mis hõlmab leppetrahve ja kasutamata ettemaksete jääki.

- 31 Eelnevast lähtudes tuleb komisjoni poolt saadatud võlateadet pidada seotuks hageja ja Maroko Kuningriigi vaheliste lepinguliste suhetega. Lisaks, kuna meeldetuletuskirja eesmärk oli anda hagejale korraldus teostada makse võlateates esinevate summade osas, siis on see kiri samuti seotud üksnes lepinguga.
- 32 Siiski tuleb institutsiooni poolt lepinguliste suhete kontekstis vastu võetud akte pidada sellest lepingust lahutatavateks esiteks juhul, kui institutsioon on asjaomase akti vastu võtnud oma pädevuse teostamisel, ning teiseks, kui see akt tekitab iseenesest õiguslikke tagajärgi, mis võivad mõjutada akti adressaadi huve ning mille peale võib seega esitada tühistamishagi. Neil asjaoludel tuleb pidada akti adressaadi poolt esitatud tühistamishagi vastuvõetavaks (vt selle kohta ja analoogia alusel Euroopa Kohtu 22. aprilli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-395/95 P: Geotronics vs. komisjon, EKL 1997, lk I-2271, punktid 14 ja 15, ning Üldkohtu 8. veebruari 2010. aasta määrus kohtuasjas T-481/08: Alisei vs. komisjon, EKL 2010, lk II-117, punktid 63 ja 64).
- 33 Selles kontekstis tuleb „institutsiooni oma pädevust” mõista aluslepingutest või teisest õigusest tuleneva pädevusena, mille kaudu institutsioon teostab avalikku võimu ning mis lubab tal seega ühepoolselt kolmandatele isikutele õigusi ja kohustusi tekitada ning neid muuta. Seevastu lepinguliste õiguste teostamine institutsiooni poolt olukorras, kus liit on saanud volituse tegutseda ühe lepingupoole nimel ja huvides, ei kujuta endast institutsiooni oma pädevuse teostamist eelmises punktis osutatud kohtupraktika tähenduses.

- 34 Niisiis käesoleval juhul – nagu on märgitud eespool punktides 27–31 – koostati nii võlateade kui meeldetuletuskiri volituse alusel, mille Maroko Kuningriik andis liidule võlgade sissenõudmiseks, mis hageja lepingu üld- ja eritingimuste alusel talle maksuma pidi. Seetõttu ei kujuta nimetatud instrumendid komisjoni poolt temale liidu õiguse alusel kuuluvate avalik-õiguslike volituste teostamist.
- 35 Järelikult on täitmata tingimus, et komisjoni oleks pidanud teostama oma pädevust.
- 36 Sellest tuleneb, ilma et oleks vaja analüüsida, kas võlateade ja meeldetuletuskiri tõid kaasa siduvaid õiguslikke tagajärgi, mis võiksid mõjutada hageja huve, et käesolev hagi tuleb jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

Kohtukulud

- 37 Vastavalt kodukorra artikli 87 lõikele 3 võib Üldkohus otsustada kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks või kui tegemist on eriliste põhjustega.
- 38 Käesoleval juhul märgib Üldkohus, et kuigi hageja on kohtuvaidluse kaotanud, ei ole komisjon võlateate koostamisel kasutanud selget ja ühemõttelist sõnastust. Nimelt võisid teatud võlateate elemendid ja eelkõige viide võimaliku täitmisele pööratava otsuse vastuvõtmisele EÜ artikli 256 alusel tekitada hagejale mulje, et see puudutab akti,

mis võetakse vastu oma pädevust teostades. Sellest seigast tulenevalt leiab Üldkohus, et käesoleva juhu asjaolusid õiglaselt hinnates tuleb jätta komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja hageja kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (neljas koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.**
- 2. Jätta Euroopa Komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Groupement Adriano, Jaime Ribeiro, Conduril – Construção, ACE kohtukulud.**

21. oktoobril 2011 Luxembourgis.

Kohtusekretär
E. Coulon

Koja esimees
I. Pelikánová